

EL DEMÓCRATA

ÓRGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 15 cts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'50 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle Clavé, 25 : Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

L'agregació del Lladoner

Malgrat la ridícula oposició del senador regionalista En Lluís Duràn i Ventosa, el Senat va aprovar, en la sessió del prop passat dijous, el dictàmen relatiu a l'agregació del "Lladoner" al Municipi de Granollers.

Ens felicitem de que en aital assumpte totes les minories, a excepció de la nacionalista, hagin apoïat les justes aspiracions de Granollers; havent de singularitzar la actitud de la minoria albista, que no va prestar-se a combinació de cap classe, malgrat fos per a donar un BOBÓ als amics d'en Santiago de Riba amb un senzill aplaçament.

Rebi l'infadigable diputat a Corts En Francisco Torras, la més coral felicitació.

Els regionalistes i l'agregació

En llegir «Gent d'Ara» i veure, en son penúltim nombre, que tractava del projecte d'agrupació del Lladoner al nostre Municipi, des de les columnes reservades a «Vallesanes» i en una correspondència de Les Franqueses, vàrem sentir la impressió de que en assumpte d'aital transcendència per a la vida de nostra ciutat, ens acompanyaria inclús la opinió de nostres adversaris, car no era un plet de caràcter polític el que es debatia a les Corts d'Espanya, mercès a la iniciativa del digne diputat pel districte, sinó una necessitat verament sentida i de bon nombre d'anys ansiada per tots els granollerins.

Emperò havem hagut de rectificar, després de llegir el *tondo* del passat diumenge, per a convèncer'ns que els quatre mal aconsellats que segueixen la política del regionalista senyor de Riba no els mou altre ob-

jecte que el de combatre l'actuació del diputat Sr. Torras, malgrat sia aquesta d'un remarcable benefici per als interessos de la ciutat, com del districte.

Es d'una candidesa infantil, voler suposar que la proposició de llei presentada a les Corts per En Francisco Torras en el mes de març de l'any 1921 i reproduïda enguany; acceptada per la Comissió de Governació, i posada a discussió en el Congrés, va passar desapercebuda, degut a conxorxes amb els polítics de Madrid; car nosaltres podem demostrar que els senyors Cambó, Ventosa, Rusiñol, Rahola i Aunós en tenien esment; que els diputats senyors Ventosa i Rahola, en quant llegiren l'ordre del dia, varen anunciar que demanarien la paraula per a tractar de l'agregació, i finalment que en la sessió en la qual va ésser aprovat el projecte de llei, ocupaven els escons regionalistes els senyors Cambó, Rusiñol i Umbert.

Havem de suposar, doncs, que el vot favorable emès pels homes de

la Lliga, implica el regoneixement de la justícia que entranya la susdita agregació.

L'agregació procedeix — diu la llei municipal — «Cuando por ensanche y desarrollo de edificación se confundan las casas de los pueblos y no sea fácil determinar sus verdaderos límites». I que la indeterminació existeix, ho saben fins els que fan «Gent d'Ara». D'altra part, no és fàcil que s'avinguessin voluntariament a l'agregació els interessats en un comerç que sols te vida pel seu tràfec clandestí. Per això la llei municipal, preveient el cas en que l'egoisme sobrepugi els interesos generals, senyala la promulgació de una llei.

Els regionalistes han volgut fer d'aquest cas una plataforma política, aixecant, amb l'apoi d'en Santiago Riba, el poble de Les Franqueses en contra d'en Francisco Torras; emperò nosaltres, que ens preciem de conèixer el tarannà, l'esperit dels pobles, no podem menys de somriure, encoratjant a l'amic Torras perquè continui la seva tasca, de singular benefici per al districte, quina representació tant dignament ostenta.

Catalanitat?...

Al meu inoblidable amic
IVON, de «Gent d'ara»

Parlem-ne d'això de la catalanitat.

Després del fracàs dels actes del dissabte i diumenge, celebrats per la gent lliguera, cal parlar-ne ben desapassionadament i en el sentit estricte de la paraula de ço que significa catalanitat a la nostra regió.

Per a donar més força als nostres raonaments, ens limitarem a fer-ne un petit examen, sense moure'ns de Barcelona, puix en el restant de Catalunya seria ben migrada l'acció que podríem trobar-hi d'aquest sentiment «patriòtic».

Hem de començar dient que la capital de

Catalunya, fins avui ha semblat talment una sucursal de Madrid. Això ho confirma el fet de que unes deu companyies de teatre «de la Corte» han representat llurs farses i comèdies en els principals teatres de la ciutat comtal; vegi's sinó: al Tivoli, la Pérez de Vargas; al *Teatre Català*, En Martínez Sierra amb la Bàrcena; al *Novedades*, En Borràs i més tard l'Alba i en Bonafé; a l'*Eldorado*, l'Ortias i la «magnífica» Leonís; al Goya, en Thuillier; al Victòria, la companyia d'En Fuentes-Vargas; al Poliorama, l'Artur Serrano; i la Loreto i en Chicote, que s'han passejat pels escenaris del Goya, Victòria i Bosc,

A l'*Español* hi ha actuat fins fa poc, l'única companyia catalana, representant-hi *vaudeville*...

Fins En Borràs, en la seva última campanya al *Novedades*, feu «Tierra Baja» en castellà!

Per a donar una major idea d'aquesta catalanitat de que tant alardegen els elements lligueros, repetirem el què tothom ja sap; co és, que les més grans figures del Teatre Català han hagut d'emigrar d'aqueixa terra, justament per falta d'aquest ambient de *patriotisme* i catalanitat, que, d'existir, forçosament tindria nostre teatre una vida de prosperitats i d'èxits; puix és el teatre la manifestació més palesa de la vida d'un poble, el què més l'exalta, el què més el fa enardir, sentir i pensar; el què l'enalteix en ses costums, fent reviure ses tradicions amb llurs amors i anhels, repassant així la seva gloriosa història viscuda, sos típics costums, i on els característics i pintorescs tipus de nostra terra hi serien portats de totes les contrades, de tots els indrets gloriosos de Catalunya.

La política eixorca de la Lliga no ha sapigut fomentar-lo un Teatre Català; i la Mancomunitat ha preferit gastar-se els mil lions per nodrir sangoneres i captar-se estòmics agrai'ts. Al fons del sac hi trobaràn les engrunes.

No cal parlar dels nostres músics; a qui, com en Morera i en Pahissa, s'els té absolutament aixelats. D'en Vives, no cal tampoc fer-ne esment, puix aquest s'ha fet «madrileño» i tots sabem lo bé que això li ha anat per a fer-se aplaudir a Catalunya.

La sardana, la bella dança empordanesa, l'han mixtificada quatre salta taulells, que la ballen quan no els costa una pesseta. En tota la província de Barcelona sols hi ha tres o quatre cobles, i sols una ho fa bé i sols una pot sentir-se, la de l'Albert Martí.

A Barcelona es publiquen una dotzena i mitja de periòdics diaris; sols un està redactat en català.

«La Vanguardia» el «diari dels morts», publica cotidianament, en temps normal, aquelles quinze o vint «esqueles»; de tant en tant, en surt alguna escrita en català, molt poques!..

L'indústria entera, a Barcelona, sols coneix la llengua de Cervantes. El Senyor Esteve, en això hi té molt punt, no fos cas que «La Puntual» se n'anés en orrí.

A les llibreries, no més hi veureu a l'Insúa, en Belda, Carrère, San José, Retana, Baroja, Caballero Audaz, Sassone, Trigo, Francés, León, Concha Espina, Colombina, i altres que no anomenarem per a no cansar l'atenció del llegidor. Els nostres autors catalans hi fan un paper ben migrat a les llibreries!.. Es que no escriuen o és que no venen?

Varis intents editorials catalans han hagut de plegar, veient-se impotents per a mantenir llurs esforços lloables.

El Senyor Esteve no hi entén en art, ni en música ni en literatura; el Senyor Esteve, és un *ente* tant vulgar, un tipu tant despreciable, que, fòra del negoci, els vots i la «mandanga», no li parreu de res més.

Tant mateix, un poble així no pot sentir pas el patriotisme, ni fer grans *alardes* de catalanitat.

Una oligarquia com la de la Lliga, que juga amb el sentiment de pàtria com si ho fes a Borsa, no és ja digne de cap mena de respecte ni de consideració de cap classe.

Un partit així, que embruta i denigra al petit i migrat rebrot d'un sentiment enlairat i digne, és com un pare que explotés a un fill amb fins indecorosos i inconfessables.

Fa vergonya tanta ignomínia. Entristeix que homes així pretenguin monopolitzar l'esperit excels, la flaire olorosa d'un amor que tots els pobles deuen sentir per la terra que els ha vist néixer.

Els lligueros, polítics d'ofici de tota la vida, no hi tenen dret a les seves gosadies, prenent fer creure que pensen «en català».

Són massa «sevillanes».

Cal foragitar-los, doncs.

NOVI

MANDANGA

Nostre admirat «Xenius» sol emprar, com paraula representativa de lo fictici i de lo fals, emfàtic o presumptuós, la paraula «mandanga». Doncs bé; aqueixos actes, aqueixes festes; aqueixos dies *ciceronians* i *pantagruèlics* que ha celebrat la Lliga Regionalista, no són més que «mandanga» portada a l'extrem d'apoteosi, per a aconseguir així una escenografia suggestionadora, quina perspectiva no és altra ni té altra finalitat que preparar les vinents eleccions generals, i en vistes a que no s'en vagi en orri tot l'aparato de llaua i cartró. El què ara s'ha fet no ha sigut altra cosa que una «verbena» més; l'última revetlla, després de les de Sant Joan i Sant Pere. Podriem donar-li un títol: «La verbena de la mandanga, el tio de las carteras o celos sin reprimir».

Perquè la Lliga Regionalista, quan se veu lluny el Poder; en quant observa que s'apropen per a ella dies magres i que s'extén a la seva vista una ampla perspectiva de desert, desolació i dejuni, se sent tot seguit nacionalista,

Es a dir, nacionalista és poc. Se sent separatista, revolucionària i fins anarquista.

Quan els conservadors monopolitzen el Poder; quan les extremes dretes pretenen dominar en nom del manteniment de l'ordre i la pau social, solen comptar amb els senyors Cambó i Musitu i altres ocellots *cucurulleros*. Llavors, la Lliga menja i calla; es creua de braços i de potes i no s'impacienta per res; dona temps al temps i obliga als seus «sinfeners» de *boquilla* a cusir-se la boca, taparse la gargamella i no exhalar ni un gemec ni un crit.

En Cambó està en les altures? En Cambó és ministre de Finances? Els tiburons de la Lliga s'atraquen i s'afarten? Doncs res importa tot el demés. Catalunya és rica i plena. Espanya és nostra germana i nostre maré.

Però, es precindeix de la Lliga? Es té, com ara, davant dels ulls una possibilitat de govern liberal en el qual els lligueros no hi col·laboraran pas? Doncs, a córrer la pólvora; a organitzar protestes «monstres», aixecar els punys airats i plorar llàgrimes de cocodril; a tocar a sometent i dir que Catalunya gemega en la més ominosa de les seves esclavituts; a invocar a Rafel de Casanova, a Pau Clarís, i a cantar «Els Segadors», i a no deixar viure als madrilenys fins que els tirin un altre òs en forma de col·laboració ministerial, subvencions, augment de l'aranzel, etc., etc.

Veritat que tot això és vergonyós i fins repugna, no ja a la consciència, sino al sentit de l'olfat?...

La desaprensió, el cinisme, la poca vergonya i la canallesca actitud de la oligarquia que preté mangonejar a Catalunya, ha arribat a tals límits; ha assolit un grau tant pujat de ignomínia; està enverinant de tal manera d'aire i l'ambient, que si no agafem l'escombria i comencem a fer neteja enèrgicament de tanta porqueria, és fàcil que podem asfixiar-nos.

Vaja, prou farsa; prou comèdia!

Visca la veritat! Abaix la «Mandanga»!!!

SANTIAGO DE ESPAÑA

NOTETES

Per «La Veu de Catalunya» ens enterem que s'adheriren a l'Assemblea celebrada a la *sala arcoba* de la Lliga Regionalista, el prop-passat dissabte, VUIT (?) entitats polítiques del districte de Granollers, quina representació ostentaren VUIT senyors, en la forma següent:

Josep Queralt, pel Centre Regionalista de Badalona; Miquel Serra, per la Lliga Regionalista de Santa Coloma de Gramanet; Llätzer Crusellas, pel Centre Regionalista de Cardedeu; Antoni Mayol, pel Centre de Palou; Jaume Josep, per la Lliga Regionalista de Granollers; Esteve Camillo, pel Centre Regionalista de Granollers; Miquel Vilageliu, per la Jovenut Nacionalista de Montmeló, i Albert Rosàs, de Sant Feliu de Codines.

Cal remarcar que d'aquestes VUIT entitats polítiques, nosaltres (ignorants!), no teníem esment de que existís cap Centre Regionalista a Cardedeu, ni a Palou; ni que a Granollers hi figurin una Lliga Regionalista i un Centre també Regionalista. Més, el què ens ha causat una estranyesa gran, ha sigut el veure que a Montmeló hi ha una Joventut que es titula Nacionalista, i quina representació (?) ostentava en Miquel Vilageliu, de Granollers.

Pobre Miquelet! Ell sempre fent papers ridícols.

Què hi farem! Es el *sino* de les persones.

Altrament, si en els demés districtes (que desconeixem), la representació dels pobles ha sigut si fa o no fa com el de Granollers, l'èxit de l'Assemblea queda descomptat.

I si en la primera ostentació de forces que feu la Lliga en el Nou Retiro ja fa anys, hi tiraren un gat, a l'Assemblea n'hi assistiren quatre...

Ja se sap, allà on hi han *rates*, hi han de haver gats.

Encara que només siguin quatre...

I ara que parlem de *rates*, bo serà que remarquem un fet recent.

L'Ajuntament de Barcelona ha fet una recapta a fi de comprar per 300,000 pessetes la filigrana artística d'en Fortuny, «La Vicaria».

Això, nosaltres ho trobem ben fet, puix és molt lloable que Catalunya sigui la mestressa d'una obra magnífica d'un dels seus fills més preclars.

El què no és d'alabar, és que l'Ajuntament de Barcelona, per a reunir dita quantitat, que sigui entregada íntegra al qui era poseïdor de tant magnífica producció d'art, hagi tingut de recórrer a un préstec que li ha fet la Caixa de Pensions; i que, per a cubrir el deute, es procedeixi ara a una recapta pública.

Això, solament té una explicació.

Les 300,000 pessetes passaràn íntegres a la caixa del venedor, sens que quedi marge per a cap *combinació* de les que acostuma a fer la majoria lliguera d'aquell Ajuntament.

Diferentment, els 65 mil·lions de pessetes que es destinaràn a la projectada Exposició, l'Ajuntament els trobarà tot seguit emitint un emprèstit.

I amb 65 mil·lions queda *marge* per a moltes coses... Veritat, senyor Plaja?

Poden tapar-se molts forats amb 65 mil·lions!

L'Ajuntament de Barcelona no pot disposar de 300,000 pessetes per a una obra d'art!

No obstant, podrà ferho de 65 mil·lions per a *altres obres*, que no sabem si seràn d'art, precisament...

Aquesta gent volen governar Catalunya, companys!

Amaguem les carteres!!

Els vuit mil assistents que havien de concórrer (segons la «Veu»), al *brenar* de Montjuic, quedaren reduïts a la meitat, malgrat la presència de moltes dames i damiselles.

A en Pol, aquesta vegada li han fallat els números.

I a en Cambó, *as* del regionalisme, li han fallat l'*idem*.

Don Santiago, —pobret!— augmentà fins a 9,000 els coberts que se serviren en el *brenar* del diumenge.

Qui té gana somnia pa, ja se sap!

També digué que hi assistiren 19 alcaldes del districte.

Devien ésser alcaldes de barri.

Tant mateix, per una truita d'ous frigorífics i un tall de lluç passat, no valia la pena d'anar a Montjuic.

L'Hotel Ritz, o «Hostal d'en Cambó», com molts l'anomenen, (puix diuen que el Francisquet és el més gròs accionista), fou l'encarregat de servir l'àpat.

M'hi jugo un peix que al Rei varen servir-lo millor.

No obstant, m'assalta un dubte: la factura que presentarà en Cambó al Govern d'Espanya, per l'estada del Rei al Ritz, serà escrita en català o en castellà?

Ja sento la contesta del Senyor Esteve:

—Oh!, el *negocio es el negociol...*

Farsants!

Nostre maí prou alabat don Santiago, quan ja feia dos dies que els periòdics de Barcelona havien donat la notícia de que al Congrés havia sigut aprovat el projecte d'agregació del barri del Lladoner a Granollers, surt amb la nova de que els diputats amics seus l'havien avisat, i després afegeix que aquests no s'enteren mai de l'ordre del dia de les Corts, i que ni menys les llegeixen, com tampoc ho fan amb la «Gaceta» de Madrid i el «Butlletí Oficial»?

Així ja sé que fan els diputats lligueros amics de don Santiago de Riva i España, quan són a Madrid:

Van a toros, a la Bombilla i llegeixen a en Trigo i en Belda.

Olé, castixos!

«El Día Gráfico» de dimarts passat publica una fotografia que és tot un poema.

En la distribució de taules, en el *brenar* de Montjuic, n'hi ha una al mig de la nau que té 3,000 metres de llargada sens ni un comensal i al voltant de la mateixa una pila de *claros* que hi fan d'allò més bonic.

Devia ésser la taula reservada als 20 alcaldes de Granollers, 67 concejals i 300 i pico de representacions del districte.

Tant mateix, en Josep, en Camillo i en Vilageliu, devien estar-hi ben amples al *pantagruèlic brenar* de la Lliga.

«L'Estevet», periòdic nacionalista, en una caricatura publicada en son últim número, fa arribar fins a l'estació de Granollers una de les taules *kilomètriques* del *brenar* de la Lliga.

Nosaltres diem que de Granollers no passarà pas més amunt.

I no passarà!

La falta d'aliments (una truita i un tall de lluç) en el *brenar* de la Lliga, fou causa de que el ví fes de les seves.

Malgrat el què diu la «Veu» de l'ordre i civisme que regnà a l'acte, hi va haver *la mar* de trencadissa, cosa que ens consta per un espieta que allí hi teníem.

Una de les taules *kilomètriques* (de les que hi havia gent!) anà per terra, arrastrant aquell bé de Déu de plats, copes, ganivets, culleres i forquilles.

I un *pronom* de la Lliga digué: —Aixó sembla a Irlanda,

Contestant un altre: —Deu volguer dir a can *Garlanda*.

GACETILLAS

Por falta de espacio, dejamos para la próxima edición la reseña que teníamos compuesta de la fiesta de inauguración del café de La Unión Liberal.

Nuestro distinguido amigo, don Angel Olivares, pasa por la amargura de haber perdido para siempre a su madre, la virtuosa señora doña Rosa Dòmine, que ha fallecido en Hospitalet, donde residia.

E. P. D.

Ha sido nombrado Juez municipal de Montseny don Magín Illa Casacuberta.

Felicitemos al señor Illa, cuyos merecimientos le han granjeado la simpatía de todos sus convecinos por quienes ha sido muy bien recibida la noticia de su nombramiento.

La Cámara Oficial de Industria de Barcelona que tan dignamente preside nuestro respetado amigo el ex-ministro señor Conde de Caralt, ha concedido una subvención de 500 pesetas, al Instituto de Estudios Superiores de Granollers.

El Ayuntamiento ha testimoniado a dicha entidad, su muy sentido reconocimiento.

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Granollers

COMESTIBLES**PASTELERIA : REPOSTERIA****CASA CUNILLERA**

Plaza Constitución, 28

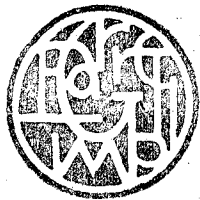
Gaseoses

Sifons i Aixerops

CLOTET

Fábrica i despatx:

Plaça d'Angel Guimerá

CASA GARRELL**IMPREMTA**

Establerta l'any 1860

Articles d'Escriptori i Dibuix
Llibres Raïllats : Blocs NotesDiaris : Revistes : Novel·les
Assortit de Joguines : Postals**Carrer Clavé, 25****GRANOLLERS****Telèfon 117****Eduard PUJOL**

Clavé, 35 ANTIGA CASA GRAS Telèfon 47

Novetats : Camiseria : Merceria

Roba blanca : Géneres de punt

Articles per a regals

Paraigües : Bastons

Ombrel·les

DISPONIBLE

El Demócrata

Organo de la Coalición Liberal Democrática

ANUNCIOS, EDICTOS Y COMUNICADOS
a precios convencionalesRedacción
Calle de Corró, 96Administración
Calle Clavé, 25 : Imprenta